

Nr 975

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 177, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Schweiz för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet.

(Lika lydande med motion nr 820 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 177 föreslås att riksdagen godkänner ett den 7 maj 1965 undertecknat avtal mellan Sverige och Schweiz för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet.

På sedvanligt sätt delas beskattningsrätten mellan Sverige och Schweiz. Av avgörande betydelse blir därvid om en person äger skatterättsligt hemvist i den ena eller den andra av de avtalsslutande staterna. Skulle en person äga hemvist i såväl Sverige som Schweiz, enligt respektive lands interna lagstiftning, skall frågan i vilken stat personen skall anses ha hemvist enligt avtalet avgöras med ledning av i avtalet angivna särskilda bedömningsgrunder (permanent hem, centrum för levnadsintressen, stadigvarande vistelse etc.). I huvudsak överensstämmer bestämmelserna om skattehemvist med OECD:s mönsteravtal.

Mot denna utformning, vilken även använts i andra tidigare ingångna avtal, har vi icke någon erinran.

Emellertid har man i det nu föreliggande avtalet inte nöjt sig med detta. Oavsett bestämmelserna i övrigt i avtalet skall nämligen beskattning kunna ske i Sverige av all inkomst som vederbörande åtnjutit, även om den skattskyldige enligt avtalets bestämmelser om skatterättsligt hemvist anses äga hemvist i Schweiz (art. 25 § 2). I denna situation kommer således beskattning att inträda såväl i Schweiz som i Sverige. I Sverige skall emellertid avräkning kunna ske från svensk skatt för samtliga i Schweiz erlagda skatter på inkomst eller förmögenhet. Det angivna tillägget innebär en principiell avvikelse från den teknik som riksdagen tidigare godkänt i dubbelbeskattningsavtal.

Den åsyftade utvidgningen av beskattningsrätten för svenskt vidkommande avviker från grunderna för utövande av svensk beskattningsrätt. Enligt den interna rätten har det hittills varit utan betydelse om en person är svensk eller utländsk medborgare vid bedömning av frågan om han skall anses vara bosatt här eller ej. Avtalsregeln är däremot begränsad till svenska medborgare, vilket innebär att de interna svenska reglerna rörande bopättningsbegreppet kommer att splittras.

Såsom de svenska bosättningsreglerna nu är utformade skulle den angivna bestämmelsen i avtalet knappast få någon tillämpning i praktiken; någon nämndvärd risk för att dubbel bosättning skulle uppkomma föreligger knappast. Bestämmelsen har också enligt vad departementschefen uttalat främst utformats med tanke på de föreskrifter rörande bosättning i Sverige som föreslagits av dubbelbeskattningssakkunniga i betänkandet "Internationella skattefrågor". Förslaget innebär bland annat att en svensk medborgare, som avreser från Sverige, skall anses bosatt i Sverige under de närmast följande tre åren efter avresan om han inte förmår visa, att ur beskattningssynpunkt väsentliga anknytningar till Sverige inte längre kvarstår. Även efter treårstiden skall bosättning i Sverige anses föreligga om vederbörande taxeringsmyndighet visar att sådana väsentliga anknytningar alltjämt är för handen. Den åsyftade bestämmelsen i avtalet har utformats så att det nyssnämnda förslaget, om det upphöjs till lag, skulle få verkan även då en bedömning med ledning av bestämmelserna i OECD:s mönsteravtal skulle ge vid handen att hemvist skall anses föreligga inte i Sverige utan i Schweiz. Den enda begränsning i förhållande till det nyssnämnda förslaget från dubbelbeskattningssakkunniga, som görs i avtalet, är att avtalsbestämmelsen får tillämpas under en tid av längst tre år efter avresan.

Eftersom nyssnämnda förslag från dubbelbeskattningssakkunniga under remissbehandlingen väckt åtskillig, enligt vår mening berättigad kritik, torde man kunna förutsätta att förslaget inte upphöjts till lag i oförändrat skick. Innan en ändrad lagstiftning rörande bosättningsbegreppet antagits av riksdagen kan man inte med säkerhet bedöma hur den åsyftade avtalsbestämmelsen kommer att verka. Anledning saknas att på sätt som skett i förevarande avtal komplicera tillämpningen genom att avvika från de bestämmelser om skatterättsligt hemvist, vilka intagits i OECD:s mönsteravtal. Någon önskan från riksdagens sida att utsträcka den svenska beskattningen även till sådan fall, då hemvist föreligger i den andra avtalslutande staten, har inte uttryckts. Då i samband med avtalsförhandlingar fråga uppkommer om väsentliga avvikelser från grunderna för den svenska beskattningen, bör enligt vår mening riksdagen beredas tillfälle yttra sig innan förhandlingarna slutföres. Riksdagen bör i förevarande fall ta ställning till de ändrade regler om skatterättsligt hemvist, som kan komma att föreläggas riksdagen i anledning av dubbelbeskattningssakkunnigas betänkande, innan den godkänner den åsyftade avtalsbestämmelsen i art. 25 § 2. Innan en ändring i den interna lagstiftningen vidtages bör ställning också tas till den principiella frågan hur och i vad mån en eventuellt ändrad regel skall tillåtas inverka på redan ingångna eller framtida dubbelbeskattningsavtal. Det bör påpekas att som läget nu är kommer en vidgning av det svenska bosättningsbegreppet främst att beröra de svenska

medborgare, vilka är verksamma i de länder, med vilka Sverige inte har dubbelbeskattningsavtal, d.v.s. i första hand utvecklingsländerna. Detta kan förmodas få ogynnsamma verkningar, då det gäller att erhålla kvalificerad svensk expertis till sådana länder. Det bör också framhållas, att starka skäl talar för att Sverige gentemot sina handelspartners inom EFTA intar en konsekvent linje, varvid med fog kan ifrågasättas om det över huvud taget är förenligt med EFTA-avtalets anda att ett land ensidigt utsträcker sin beskattningsrätt.

I ett sådant sammanhang måste också övervägas om man i dubbelbeskattningsavtalen bör göra åtskillnad mellan svenska medborgare och andra, då det gäller reglerna om skatterättsligt hemvist.

Med hänsyn till vad här anförts anser vi att riksdagen inte nu bör godkänna den i föreliggande dubbelbeskattningsavtal intagna bestämmelsen i art. 25 § 2, utan riksdagen bör ta ställning till frågan först sedan förslag föreligger om eventuell ändring av de interna svenska reglerna rörande skatterättsligt hemvist. Vi hemställer därför att behandlingen av förslagen i proposition nr 177 måtte uppskjutas till nästkommande års riksdag.

Aberopande det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte till nästa års riksdag uppskjuta behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 177.

Stockholm den 7 december 1965

Hans Nordgren Carl-Wilh. Lothigius Olle Westberg

Filip W. Fridolfsson Folke Björkman
